

**Accountantsverslag 2017 Noaberkracht Dinkelland
Tubbergen d.d. 19 april 2018**

Per saldo persoonlijker

Inhoudsopgave

Wij hebben ons accountantsverslag als volgt ingedeeld:

1. Aanbieding	3
2. Bestuurlijke samenvatting	4
3. Kernpunten controle	5
4. Controleaanpak	8
5. Bevindingen controle jaarrekening 2017	9
6. Analyse resultaat en vermogen	12
7. Beheersingsorganisatie	13
8. Bijlagen	14

1. Aanbieding

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2017 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen (hierna: Noaberkracht) aan. Dit verslag beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2017 van Noaberkracht.

De jaarrekening 2017 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directie van Noaberkracht. Wij hebben naar aanleiding van onze controle een goedkeurende controleverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid verstrekt. Wij gaan ervan uit dat het bestuur na behandeling door de raden van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen overgaat tot ongewijzigde vaststelling van de jaarrekening. Wij verzoeken u contact met ons op te nemen, wanneer dit niet het geval is. In overleg kunnen dan de in dat geval verdere noodzakelijke acties worden ondernomen. Indien tot deze vaststelling van de jaarrekening door het bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, dient een dergelijke aanpassing nog voor de betreffende vergadering van het bestuur te worden gemaakt.

De bevindingen naar aanleiding van ons onderzoek hebben wij in het hiervoor liggende accountantsverslag weergegeven. Dit accountantsverslag en de daarin opgenomen bevindingen zijn op 10 april 2018 in concept besproken met de heren S. Waanders, ir. M. Hellemons Msc RA en E. Bakhuis, respectievelijk directeur Bedrijfsvoering, concerncontroller en Strategisch financieel adviseur van Noaberkracht.

Wij bedanken de medewerkers van Noaberkracht voor de open en constructieve wijze van samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden. De aanlevering van door ons opgevraagde informatie en documentatie was niet zoals verwacht. Wat de controle van de jaarrekening zelf betreft verliep het proces daardoor wat stroef en heeft deze meer tijd gekost dan was voorzien. Met name in de toelichtingen in de jaarrekening zijn naar aanleiding van onze controle een aantal aanpassingen / verduidelijkingen aangebracht. Tevens is op ons verzoek de nodige aanvullende onderbouwende documentatie aangeleverd.

Tot het verstrekken van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,

Eshuis Registeraccountants B.V.
drs. E. Dijkgraaf RA

Per saldo persoonlijk

2. Bestuurlijke samenvatting

Ons oordeel

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2017 van Noaberkracht uitgevoerd en een goedkeurende controleverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid verstrekt. Dat houdt het volgende in:

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2017 van Noaberkracht een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva per 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in de jaarrekening 2017 verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Wij hebben de in paragraaf 1.6.4 van de Jaarstukken 2017 van Noaberkracht opgenomen verantwoording inzake de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT 2017. Wij concluderen dat de in de jaarrekening 2017 opgenomen verantwoording met toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Jaarverslag 2017

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag 2017 is opgesteld overeenkomstig het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en met de jaarrekening verenigbaar is. Het jaarverslag 2017 bevat in het licht van de door ons tijdens de controle van de jaarrekening 2017 verkregen kennis en informatie naar onze mening geen onjuistheden van materieel belang.

3. Kernpunten controle

Algemeen

De kernpunten uit onze controle zijn de volgende:

- Zijn er significante wijzigingen in de reikwijdte van de controle?
- Is er sprake van significante wijzigingen in de verslaggevingsvoorschriften?
- Evaluatie van de belangrijkste inschattingen door het management van Noaberkracht.
- Weerstandsvermogen en risicomanagement
- Is de interne financiële beheersing van Noaberkracht adequaat in het kader van de jaarrekeningcontrole?
- Wordt door Noaberkracht gehandeld in overeenstemming met de Kaderbrief Rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV?

Geen significante wijzigingen in de reikwijdte van de controle

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in onze opdrachtbevestiging d.d. 12 december 2017 en het door het bestuur op 12 december 2017 vastgestelde Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekeningen 2017-2019. Er is gedurende de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Ook hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de reikwijdte.

Geen wijzigingen in significante verslaggevingsvoorschriften

De belangrijkste verslaggevingsvoorschriften voor Noaberkracht zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2017. In 2017 hebben zich geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen (het BBV), die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de financiële positie of de resultaten van Noaberkracht. Voor de jaarrekening 2018 dient in een bijlage bij de jaarrekening ook inzicht te worden gegeven in de baten en lasten per taakveld. Daarnaast is centrale verantwoording van alle overhead op een specifiek taakveld voorgeschreven.

3. Kernpunten controle

Inschattingen door het management

In onze risicoanalyse en controleaanpak hebben wij geen significante risico's onderkend als het gaat om inschattingen door het management van Noaberkracht.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In paragraaf 1.3.1 van de jaarstukken 2017 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' is het risicoprofiel van Noaberkracht geschetst, alsmede de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Volgens de door Noaberkracht gehanteerde systematiek heeft deze verhouding zich ontwikkeld van 2,26 ('uitstekend') per ultimo 2016 naar 1,07 ('voldoende') per ultimo 2017. Dit was ook de insteek van Noaberkracht, gezien de onttrekking in 2017 aan de algemene reserve / uitkering aan de gemeenten Dinkelland en Tubbergen met € 0,4 miljoen. Overigens kan bij de onderkende 18 risico's voor een deel daarvan de vraag worden gesteld in hoeverre dit geen afgeleide risico's zijn van de risico's die de gemeenten Dinkelland en Tubbergen lopen.

Wij merken verder nog op dat de beschikbare weerstandscapaciteit feitelijk hoger is dan alleen de algemene reserve ad € 327.000. Dit blijkt uit de toelichting op de balans, waar de verwachte saldi van de reserve bedrijfsvoering en de reserve organisatieontwikkeling ultimo 2018 na onttrekking van de daarop rustende claims zijn weergegeven.

Interne (financiële) beheersing

De interne (financiële) beheersing van Noaberkracht is in de basis op orde. Daarnaast vinden op uitgebreide schaal (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden plaats, waarover aan het bestuur wordt gerapporteerd. Voor onze bevindingen verwijzen wij u naar de door ons uitgebrachte managementletter d.d. 2 februari 2018.

Rechtmatigheid

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden op de naleving van rechtmatigheid hebben wij geen onrechtmatigheden vastgesteld die van materieel belang zouden kunnen zijn. Desondanks is uit de door ons getoetste intern verrichte audits naar voren gekomen dat de totale onrechtmatigheid inzake Europese aanbestedingen over 2017 € 253.000 bedraagt.

3. Kernpunten controle

Het betreft een zestal aanbestedingen, waarvan al in 2016 is geconstateerd dat deze onrechtmatig waren en waarop in 2017 nog bestedingen plaatsvonden. Deze onrechtmatigheid blijft onder de goedkeuringstolerantie van € 313.000 (zie hoofdstuk 4).

Daarnaast is geconstateerd dat in een zestal gevallen een opdracht is verstrekt in strijd met het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid. In totaal gaat het om een bedrag van ca. € 415.000. Het voorstel n.a.v. de afrondende interne auditrapportage over 2017 is om voor deze zes gevallen een indenniteitsprocedure in werking te stellen, nog voor de vaststelling van de Jaarstukken 2017. Hiermee worden deze opdrachtverstrekkingen achteraf alsnog als rechtmatig aangemerkt.

Wat de begrotingsrechtmatigheid betreft: er is geen sprake van een overschrijding van de lasten op de diverse programma's.

4. Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering controle

Wij hebben onze controlewerkzaamheden uitgevoerd in overeenstemming met de door ons voorgenomen controleaanpak. Dat houdt in dat wij onze controle voor een groot deel gegevensgericht hebben uitgevoerd. In het vorige hoofdstuk hebben wij vermeld wat de kernpunten uit onze controle zijn geweest. In het volgende hoofdstuk brengen wij onze bevindingen onder uw aandacht.

Onze controleaanpak is onder andere gebaseerd op een adequate risicoanalyse. Wij hebben diverse gesprekken gevoerd met medewerkers van de afdeling Kwaliteit, Audit en Control over het Auditplan 2017 en 2018 van Noaberkracht, de intern toegepaste risicoanalyse en de aanpak van de te verrichten verbijzonderde interne controlewerkzaamheden.

Goedkeurings- en rapporteringstolerantie

Het bestuur bepaalt de goedkeuringstolerantie die de accountant bij zijn controle van de jaarrekening dient te hanteren. Normaliter wordt hiervoor de richtlijn op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) aangehouden, zo ook door Noaberkracht.

Op grond van de jaarrekening 2017 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten 1% van de totale lasten, inclusief dotaties aan de reserves, dat is afgerond € 313.000 en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief dotaties aan de reserves, dat is afgerond € 939.000. Wordt deze goedkeuringstolerantie niet overschreden, dan kan een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven. De goedkeuringstolerantie is een kwantitatieve maatstaf. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen. De rapporteringstolerantie is door het bestuur bepaald op een absoluut bedrag van € 100.000, zowel voor fouten als voor onzekerheden.

5. Bevindingen controle jaarrekening 2017

Algemeen

Wij hebben onze controlebevindingen hierna per balanspost c.q. programma weergegeven. Wij merken overigens op dat naar aanleiding van onze controle diverse aanvullingen / aanpassingen in de jaarrekening 2017 zijn gedaan, vooral waar het de toelichting op een aantal balansposten en op het overzicht van baten en lasten betreft. Het gaat hier met name om het volgende:

- De toelichting op de post Materiële vaste activa, investeringen met economisch nut, gerelateerd aan de nog beschikbare restant kredieten en de eventuele overheveling daarvan naar 2018 is uitgebreid en verduidelijkt.
- De toelichting op de post Eigen vermogen, bestemmingsreserves is herzien en verduidelijkt.
- De Analyse van de uitkomsten op hoofdlijnen, waarbij in principe alle verschillen tussen realisatie 2017 en begroting na wijzigingen > € 25.000 worden benoemd en toegelicht, was in eerste instantie niet volledig en niet consistent, maar dit is aangepast.
- Het overzicht van Niet uit de balans blijvende verplichtingen was in eerste instantie niet compleet, maar is aangevuld.

Verslaggeving

Materiële vaste activa, investeringen met economisch nut

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde afschrijvingspercentages voor de onder de materiële vaste activa opgenomen investeringen met economisch nut niet geheel overeenstemmen met die volgens de Financiële Verordening 2017, zoals vastgesteld door uw bestuur op 29 november 2016. Ook sluit de toegepaste afschrijvingsmethodiek niet geheel aan met de in de jaarrekening 2017 vermelde Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Daarnaast wordt de ingangsdatum van de afschrijvingen op investeringen niet consistent gehanteerd: soms met ingang van de datum van ingebruikname, soms met ingang van het jaar na ingebruikname. Ons is medegedeeld dat sprake zou zijn van een 'uitsterf-constructie'. Hierover kon ons echter geen besluitvorming worden overlegd.

Wij adviseren u waar mogelijk één en ander met elkaar in overeenstemming te brengen. Overigens leidt deze handelwijze niet tot een afwijking van materieel belang.

5. Bevindingen controle jaarrekening 2017

Eigen vermogen, bestemmingsreserves

De omvang van de bestemmingsreserves bedraagt per ultimo 2017 € 1,6 miljoen, tegen € 1,8 miljoen per ultimo 2016. Het betreft de reserve Bedrijfsvoering voor € 849.000 en de reserve organisatieontwikkeling voor € 756.000. Op deze reserves rust inmiddels een claim van ruim € 1,6 miljoen, waarbij wel dient te worden opgemerkt dat het voorstel is om via de resultaatbestemming over 2017 een bedrag van ca. € 0,8 miljoen toe te voegen aan de reserve bedrijfsvoering.

Personeelslasten

De totale personeelslasten over 2017 belopen vrijwel precies tweederde deel (67 %) van de totale lasten van Noaberkracht en bedragen € 20,77 miljoen tegen € 20,35 miljoen begroot. De totale personeelslasten over 2016 bedroegen € 19,74 miljoen. Het gemiddeld aantal fte's was 291,8 voor 2017 en 290,7 voor 2016. Gemiddeld stegen de personeelslasten daarmee met ruim 4,8 % van € 67.900 over 2016 naar € 71.200 per fte over 2017.

Lasten, personeel van derden

Een belangrijk onderdeel van de in het Overzicht van baten en lasten opgenomen lasten vormen verder de kosten van personeel van derden: ca. 13 % van de lasten is hiermee gemoeid. Voor 2017 gaat het om een totaalbedrag van € 2,9 miljoen (begroot exclusief over te hevelen naar 2018 € 3,3 miljoen), dat is begrepen in de beleidsindicator Externe inhuur, zoals vermeld in paragraaf 1.1 van de jaarstukken 2017. In totaal is over 2017 volgens de administratie echter een bedrag van € 4,1 miljoen aan Personeel van derden verantwoord (begroot was € 4,7 miljoen); dit is inclusief o.a. de kosten van de inzet van de dienst SEZ van de gemeente Almelo tot een bedrag van vrijwel € 1,1 miljoen ten laste van het klantcontactcentrum.

Van het beschikbare budget voor strategische personeelsplanning ad € 908.588 is in 2017 een bedrag van € 167.455 besteed, waarna ca. € 741.000 resteert. Van dit restant wordt tot een bedrag van € 535.000 overgeheveld naar 2018 en gealloceerd als te onttrekken aan de reserve organisatieontwikkeling. Zie hiervoor de toelichting op de pagina's 45 en 53 van de jaarstukken 2017.

5. Bevindingen controle jaarrekening 2017

Baten

De totale baten ad € 32,6 miljoen bestaan voor het overgrote deel uit bijdragen van de deelnemende gemeenten Dinkelland (€ 17,8 miljoen) en Tubbergen (€ 13,1 miljoen). Verder betreft het ruim € 0,7 miljoen aan met name personeelsopbrengsten en een kleine € 1,0 miljoen aan bijdragen uit de reserves c.q. de bestemming van het resultaat over 2016.

De bijdragen voor de twee gemeenten zijn bepaald op 56,35 resp. 43,65 % van de bijdragen begroot na wijziging (€ 30.794.000), minus die voor zwembad Dorper Esch en sporthal Tubbergen, samen € 927.000, waarvoor de werkelijke lasten ad € 961.000 zijn doorberekend, terwijl voor Stichting Participatie Dinkelland € 72.000 is doorberekend. Exclusief deze laatste twee bedragen is de bijdrage voor Dinkelland daarmee € 16.830.000 en voor Tubbergen € 13.037.000, samen € 29.867.000.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient ingevolge BW 2 artikel 393, lid 4 in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

In onze managementletter 2017 d.d. 2 februari 2018 hebben wij u gerapporteerd over de door ons op 28 november 2017 gehouden IT-audit. De conclusie luidde: Op basis van de uitgevoerde evaluaties, waarmee wij vaststellen in welke mate gebruik kan worden gemaakt van maatregelen die Noaberkracht zelf heeft genomen om afwijkingen in de jaarrekening te voorkomen en/of te ontdekken, concluderen wij dat deze beheersmaatregelen deels effectief zijn. Dit houdt in dat wij onze controlewerkzaamheden veelal 'buiten de computer' om zullen verrichten.

Wij hebben de automatiseringsomgeving van Noaberkracht uitsluitend beoordeeld in het kader van de jaarrekeningcontrole. Daarbij zijn ons overigens geen bevindingen gebleken die wij onder uw aandacht zouden moeten brengen.

6. Analyse resultaat en vermogen

Eigen vermogen weer toegenomen in 2017

Na een daling van het eigen vermogen in 2016 van € 3,0 miljoen naar € 2,8 miljoen is het eigen vermogen in 2017 weer toegenomen met € 0,4 miljoen tot € 3,2 miljoen. Dit ondanks een uitkering van de algemene reserve aan de gemeenten Dinkelland en Tubbergen met € 0,4 miljoen. Tegenover de afname van de reserves in 2017 met totaal € 0,6 miljoen staat een hoger resultaat over 2017 t.o.v. 2016 van ca. € 1,0 miljoen.

Gerealiseerd resultaat 2017

Het gerealiseerd resultaat over 2017 bedraagt volgens het Overzicht baten en lasten in de jaarrekening (afgerond) € 1.268.000 voordelig. Dit resultaat is als volgt samengesteld (x € 1.000):

Programma Bedrijfsvoering	30.499 -/-
Programma Algemene Dekkingsmiddelen	30.900
Ottrekkingen aan de reserves	973
Dotaties aan de reserves	<u>106 -/-</u>

Totaal gerealiseerd resultaat **1.268**

In paragraaf 1.6.3 van de jaarstukken 2017 is een analyse op hoofdlijnen gegeven van dit gerealiseerd resultaat, waarbij in principe verschillen tussen realisatie en begroot na wijzigingen > € 25.000 zijn vermeld. Uit het voorstel tot bestemming van het gerealiseerd resultaat over 2017 blijkt dat wordt voorgesteld van dit resultaat € 463.000 af te zonderen voor het overhevelen van een tiental op pagina 53 gespecificeerde budgetten en € 164.000 voor een viertal in 2017 reeds aangegane verplichtingen. Hierna resteert een bedrag van ruim € 641.000 ter toevoeging aan de reserve bedrijfsvoering.

7. Beheersingsorganisatie

Interne (financiële) beheersing

De interne (financiële) beheersing van Noaberkracht is in de basis op orde. Daarnaast vinden op uitgebreide schaal (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden plaats, waarover aan het bestuur wordt gerapporteerd. Voor onze bevindingen verwijzen wij u naar de door ons uitgebrachte managementletter d.d. 2 februari 2018.

Frauderisicoanalyse

In onze managementletter d.d. 2 februari 2018 hebben wij met betrekking tot het onderwerp frauderisicoanalyse het volgende opgenomen:

‘Wij hebben vastgesteld dat het maken en/of periodiek actualiseren van gerichte frauderisicoanalyses tot en met 2016 (nog) geen zichtbaar onderdeel vormde van de interne beheersingsomgeving van Noaberkracht Dinkelland Tubbergen en dat uit de administratie (notulen, beleidsdocumenten, et cetera) bijvoorbeeld geen vastleggingen bleken, die het belang illustreren dat u hecht aan het vermijden en ontdekken van fraude. Overigens maakt de frauderisicoanalyse bij uw BVO wel onderdeel uit van het overkoepelend risicomanagement, samengesteld op basis van de door u uitgevoerde risico-inventarisatie per proces. Uw organisatie loopt hiermee toch het risico dat de interne beheersing kwetsbare plekken bevat, die onopgemerkt blijven.

Wij vragen daarom uw aandacht voor het periodiek uitvoeren van een specifieke frauderisicoanalyse door het management, de directie en het bestuur. Hierin verwachten wij in ieder geval vanuit een tweetal invalshoeken een inschatting van de frauderisico’s:

- Het risico van onrechtmatige onttrekkingen van geld en/of goederen aan de BVO.
- Het risico dat personen de financiële verslaggeving gebruiken om daar beter van te worden.

Wij adviseren Noaberkracht Dinkelland Tubbergen deze frauderisicoanalyse over de verslagperiode door het bestuur te laten vaststellen en hiervan een adequate vastlegging te maken.’

Wij hebben geconstateerd dat in de door Noaberkracht opgestelde actielijst behorende bij de managementletter 2017 van de accountant een deadline is opgenomen van 1 mei 2018. Wij hebben vernomen dat een dergelijke frauderisicoanalyse volgens de laatste versie van de ‘Actielijst verbeterplan P&C-cyclus’ is voorzien voor uiterlijk juli 2018.

---

8. Bijlagen

Bijlage 1: Gecorrigeerde en niet-gecorrigeerde controleverschillen

Wij hebben geen controleverschillen geconstateerd. Wel zijn naar aanleiding van onze controle diverse aanvullingen / aanpassingen in de jaarrekening 2017 gedaan, vooral waar het de toelichting op een aantal balansposten en op het overzicht van baten en lasten betreft. Het gaat hier met name om het volgende:

- De toelichting op de post Materiële vaste activa, investeringen met economisch nut, gerelateerd aan de nog beschikbare restant kredieten en de eventuele overheveling daarvan naar 2018 is uitgebreid en verduidelijkt.
- De toelichting op de post Eigen vermogen, bestemmingsreserves is herzien en verduidelijkt.
- De Analyse van de uitkomsten op hoofdlijnen, waarbij in principe alle verschillen tussen realisatie 2017 en begroting na wijzigingen > € 25.000 worden benoemd en toegelicht, was in eerste instantie niet volledig en niet consistent, maar dit is aangepast.
- Het overzicht van Niet uit de balans blijkende verplichtingen was in eerste instantie niet compleet, maar is aangevuld.

Tenslotte hebben enkele cijfermatige en presentatie technische aanpassingen plaatsgevonden, die echter geen invloed hadden op de in de balans en in het overzicht van baten en lasten gepresenteerde bedragen.

8. Bijlagen

Bijlage 2: Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Eshuis ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van Noaberkracht in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken. Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om komend boekjaar teamleden bij Noaberkracht te rouleren; het jaar 2017 betreft immers het eerste jaar van controle.

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Eshuis, haar partners en haar medewerkers en Noaberkracht die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Eshuis, een bestuurder of interne toezichthouder van Eshuis of een lid van het controleteam heeft ontvangen of verstrekt aan Noaberkracht of een bij Noaberkracht betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben ontvangen of verstrekt en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

8. Bijlagen

Bijlage 3: Privacy wetgeving / Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp) tot 25 mei 2018 (daarna geldt de AVG)

Wij wijzen u met het oog op het belang van dit onderwerp nogmaals op de tekst uit hoofdstuk 6 van onze managementletter d.d. 2 februari 2018:

‘De mogelijkheden voor toegang tot, uitwisseling, gebruik en hergebruik van gegevens zijn, technologisch gezien, tegenwoordig vrijwel onbegrensd. Deze gegevens zijn ook voor meer partijen dan ooit interessant, zoals voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen, verzekeraars, zorgaanbieders maar ook commerciële instellingen.

De groei van de beschikbare data is exponentieel. Internet of Things, Kunstmatige Cognitieve Intelligente software en Big Data/Data analytics doen op steeds grotere schaal hun intrede. Dit biedt voordelen en kansen, maar het brengt ook risico’s met zich mee. Om kansen beter te benutten en risico’s te mitigeren hebben de Nederlandse en Europese wetgever een aantal nieuwe wetten en regelingen opgesteld. De meest in het oog springende zijn: de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming, de Wet meldplicht datalekken en de Wet cliëntenrechten bij elektronische uitwisseling van gegevens (nog in behandeling bij de Eerste Kamer).

Na de inwerkingtreding van de nieuwe privacy wet- en regelgeving kan de ‘verantwoordelijke’ forse boetes opgelegd worden in geval van het niet naleven van de verplichtingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens, waaronder thans het niet melden van ‘datalekken’ (tot € 820.000).

De vele al van toepassing zijnde en nog te introduceren wetten en regelingen met betrekking tot (persoons-) gegevens leiden in de praktijk tot de nodige misverstanden over wat moet en mag. Vooral ook in de relatie tussen partijen die in ketens samenwerken of in relatie tussen instelling en ICT-dienstverlener. In de wetten en regels zijn veelal abstracte en open normen opgenomen. Zo eist artikel 13 Wet bescherming persoonsgegevens dat een ‘verantwoordelijke’ passende technische en organisatorische maatregelen treft die leiden tot een adequate bescherming van de persoonsgegevens. De wetgever laat de invulling van die regels en normen over aan de instelling. Echter, er zijn wel kaders of handvatten beschikbaar, zoals de NEN7510/11/12/13 normen en de Richtsnoeren beveiliging persoonsgegevens van de Autoriteit Persoonsgegevens (voorheen College bescherming persoonsgegevens).’